

Geachte dames en heren,

Tijdens de persconferentie op vrijdag 26 november jl. zijn aanvullende strengere maatregelen bekend gemaakt. Doel is het aantal coronabesmettingen terug te dringen en verdere overbelasting van de zorg te voorkomen. De maatregelen zijn erop gericht om het aantal contactmomenten per dag sterk te verminderen. Daarbij gaat het dagelijks leven overdag door, maar met aanvullende regels. In de avond is bijna alles gesloten vanaf 17.00 uur en de essentiële winkels vanaf 20.00 uur. Deze maatregelen zijn ingegaan op zondagmorgen 28 november om 05.00 uur. Ze gelden in ieder geval tot 19 december 2021. De situatie wordt op dinsdag 14 december 2021 opnieuw beoordeeld.

In dit tweede en samenvattende advies wordt ingegaan op de gevolgen voor de kerkdiensten/vieringen en voor de doordeweekse kerkelijke activiteiten.

CIO adviseert hierbij aan de aangesloten kerkgenoot- en geloofsgemeenschappen de navolgende punten in acht te nemen en aan de besturen in het eigen kerkgenootschap bekend te maken. De concrete toepassing van deze adviezen is de verantwoordelijkheid van het afzonderlijke kerkgenootschap en/of van het lokale bestuur.

1. Kerkdiensten

De anderhalve meter als veilige afstand is opnieuw als een wettelijke verplichting ingevoerd per woensdag 24 november jl. (zie staatsblad 564). **Deze verplichting geldt ook voor kerkdiensten.** Dit betekent dus dat er per kerkgebouw dient te worden bepaald hoeveel kerkgangers er met inachtneming van deze afstandsnorm een zitplaats kunnen vinden in het kerkgebouw. Dit is in de regel minder dan 1/3 van het reguliere aantal zitplaatsen.

Placering blijft van toepassing: kerkgangers hebben een vaste zitplaats en verplaatsen zich zo weinig mogelijk tijdens de kerkdienst. Looproutes in het kerkgebouw en het vermijden van opstoppingen bij het verlaten van het kerkgebouw zijn onderwerpen die aandacht behoeven.

Met name voor kleinere kerkgebouwen die een beperkt aantal zitplaatsen hebben op 1,5 m afstand verdient het overweging om opnieuw een reserveringssysteem te hanteren, zodat geen kerkgangers behoeven te worden teleurgesteld. Voor die situaties waarin geen reserveringssysteem nodig is, kan ook een registratiesysteem worden overwogen.

CIO wijst erop dat de anderhalve meter regel niet geldt voor een voorganger bij de bediening van de Doop of het vieren van Eucharistie of Avondmaal. Deze uitzondering geldt voor zover “de werkzaamheden niet met inachtneming van de veilige afstand kunnen worden verricht”. Extra voorzorgsmaatregelen zijn hierbij een aandachtspunt.

Mondkapjes: hoewel deze niet verplicht zijn in kerkgebouwen adviseert CIO aan de aangesloten kerkgenootschappen nadrukkelijk te overwegen om bij binnenkomst in en vertrek uit het kerkgebouw en bij verplaatsingen kerkgangers te vragen een mondkapje te dragen. Dit advies werd in een vorige fase van deze pandemie ook al gegeven.

2. Kerkdiensten na 17.00 uur

De minister van Justitie en Veiligheid heeft tijdens een overleg een dringend beroep gedaan op de kerken en andere religieuze koepels om navolging te geven aan de regels die met ingang van zondagmorgen 28 november in werking zijn getreden.

Het CIO doet een dringende oproep aan de bij CIO aangesloten kerkgenootschappen om alternatieve mogelijkheden te benutten voor de kerkdiensten die na 17.00 uur beginnen of nog niet afgelopen zijn, zoals een digitale uitzending van deze diensten of, waar dit niet goed mogelijk is, een eerder aanvangstijdstip te kiezen.

Het betreft een dringende oproep, geen wettelijke verplichting. Wanneer er zeer zwaarwegende redenen zijn om een kerkdienst na 17.00 uur te laten plaatsvinden, zijn alle overige maatregelen van toepassing zoals in dit advies worden vermeld.

De kerkdiensten rond de Kerst (kerstavond en beide kerstdagen) hebben de aandacht van CIO en zullen tijdens een volgend overleg met de minister aan de orde komen. Veel zal afhangen van de ontwikkelingen in het aantal besmettingen.

3. Gevolgen voor doordeweekse kerkelijke activiteiten (na 17.00 uur)

“Het dagelijkse leven gaat overdag door, in de avond is bijna alles gesloten”. Ook op doordeweekse dagen is het van groot belang om het aantal contactmomenten te verminderen.

CIO doet ook hier een dringende oproep aan de kerkgenoot- en geloofsgemeenschappen om hieraan op een verantwoorde invulling te geven: benut zoveel mogelijk alternatieve mogelijkheden voor bijeenkomsten en vergaderingen na 17.00 uur of stel ze uit.

Ook het jeugd- en jongerenwerk in de avonduren verdient hierbij aandacht. Denkt u hierbij ook aan de oplopende besmettingsgraad onder jongeren.

Wanneer dergelijke activiteiten doorgang vinden, bijv. in de middaguren, zijn ook hier de basisregels van toepassing, zoals thuisblijven bij klachten en laten testen.

Overigens blijft het mogelijk om dringende kerkelijke vergaderingen en bijeenkomsten, die niet kunnen worden uitgesteld of op andere wijze kunnen plaatsvinden, te houden. Hierbij dienen alle relevante regels (zoals 1,5 m afstand, basisregels) in acht te worden genomen.

4. Een verantwoorde toepassing van de basisregels blijft van belang, ook omdat het coronatoegangsbevis (CTB) niet van toepassing is op kerkdiensten.

De overige basisregels zijn: blijf thuis bij klachten en laat je zo snel mogelijk testen, was je handen, schud geen handen en zorg voor voldoende frisse lucht.

CIO adviseert met nadruk om als kerken aandacht te hebben voor kwetsbare personen of groepen van personen die de kerkdienst willen bezoeken. Ook adviseert CIO om bij kerkdiensten niet de grenzen van mogelijkheden op te zoeken en rekening te houden met de (on)mogelijkheden van een kerkgebouw. Aantal zitplaatsen, aantal kerkgangers en de ruimtelijke indeling zijn hierbij van belang.

5. Ventilatie en (samen) zingen.

Een goede ventilatie is van groot belang. CIO adviseert zo nodig concrete aanpassingen in een kerkgebouw uit te (laten) voeren. Op 11 oktober jl. publiceerde het ministerie van VWS de handreiking basistips voor ventileren. Meer informatie hierover vindt u via <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/10/11/meer-aandacht-voor-goed-ventileren>.

Het verdient overweging om het aantal samen te zingen liederen tijdens een kerkdienst te beperken en op een ingetogen wijze te zingen.

Op de website www.eerstehulpbijventilatie.nl vindt u hierover nuttige informatie en een rekentool die een indicatie kan geven over wat mogelijk verantwoord is in uw kerkgebouw.

Ook over het houden van meerdere kerkdiensten na elkaar – en de daarvoor benodigde tussentijd en te treffen maatregelen – vindt u op deze website nuttige tips.

6. **Het dringende advies om thuis maximaal 4 personen per dag te ontvangen** heeft ook gevolgen voor pastorale bezoeken en voor groeps- en kringwerk bij kerkleden thuis. Een bijeenkomst in het kerkgebouw of digitaal kan een alternatief zijn.
7. CIO brengt opnieuw het belang van het **digitaal uitzenden van kerkdiensten** onder uw aandacht. Voor kerkgangers die geen plaats kunnen vinden in het kerkgebouw en ook voor hen die aarzelen, ondanks alle voorzorgsmaatregelen, of vanwege een kwetsbare gezondheid de kerkdienst bij te wonen.

Advent

We bevinden ons in de adventstijd: de tijd van verwachten en toeleven naar het kerstfeest. Wij hopen dat we ondanks deze verscherpte maatregelen een goede adventstijd mogen beleven. Wanneer de maatregelen voldoende effect zullen hebben, zal het hopelijk mogelijk zijn om op een gepaste wijze het kerstfeest te vieren.

CIO-Interkerkelijk Contact in Overheidszaken